

Thái Bình

Chủ nhật

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

SỐ 858
Chủ nhật
Ngày 9 - 6 - 2024

TÒA SOẠN:
126 - PHỐ LÊ LỢI - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3836.308 - 0227.3836.544 - 0227.3832.958
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: tsbaothaibinh@gmail.com

KỶ HỌP THỨ BẢY, QUỐC HỘI KHÓA XV

Thảo luận về một số dự án luật, nghị quyết

Tiếp tục chương trình kỳ họp thứ bảy, sáng ngày 8/6, dưới sự điều hành của Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Khắc Định, Quốc hội nghe các tờ trình, báo cáo và thảo luận các nội dung liên quan đến việc phê chuẩn văn kiện gia nhập Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) của Liên hiệp Vương quốc Anh và Bắc Ai-len (gọi tắt là Vương quốc Anh). Tiếp đó, Quốc hội thảo luận ở tổ về dự án Luật Phòng, chống mua bán người (sửa đổi) và dự án Luật Tư pháp người chưa thành niên.

Tham gia thảo luận tại tổ 10 gồm Đoàn đại biểu Quốc hội các tỉnh Thái Bình, Tiên Giang, Bạc Liêu. Đồng chí Ngô Đông Hải, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh cùng các đại biểu Quốc hội tỉnh Thái Bình tham dự phiên họp.

Các đại biểu Quốc hội cơ bản nhất trí sự cần thiết sửa đổi toàn diện Luật Phòng, chống mua bán người; đánh giá nội dung dự thảo Luật Phòng, chống mua bán người (sửa đổi) cơ bản đã thể chế hóa đầy đủ, toàn diện, phù hợp với chủ trương, đường lối của Đảng về lĩnh vực này và Hiến pháp năm 2013. Dự thảo Luật đã thể hiện khá đầy đủ 3 nhóm chính sách được Chính phủ đưa ra trong đề nghị xây dựng

Đồng chí Ngô Đông Hải, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh phát biểu thảo luận.

dự án Luật Phòng, chống mua bán người (sửa đổi) gồm: hoàn thiện quy định về căn cứ xác định nạn nhân; quy định chế độ hỗ trợ người đang trong quá trình xác định là nạn nhân; hoàn thiện quy định để nâng cao chế độ, chính sách hỗ trợ và bảo vệ nạn nhân.

Cơ bản nhất trí với sự cần thiết ban hành Luật Tư pháp người chưa thành niên với 7 mục đích, 4 quan điểm được nêu trong tờ trình của Tòa án nhân dân tối cao, theo các đại biểu, dự thảo Luật đã thể chế hóa đầy đủ và bảo đảm phù hợp với chủ trương, đường lối của Đảng

liên quan đến trẻ em; cơ bản phù hợp với nhiều quy định trong các văn bản pháp luật có liên quan và tương thích với

(Xem tiếp trang 8)

VŨ SON TÙNG

(Văn phòng Đoàn đại biểu Quốc hội và HDND tỉnh)

Kiểm tra công tác tổ chức kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10 THPT năm học 2024 - 2025 tại Hội đồng thi Trường THPT Chuyên Thái Bình

Sáng ngày 8/6, đồng chí Phạm Văn Nghiễm, Tỉnh ủy viên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh kiểm tra công tác tổ chức kỳ thi tại Hội đồng thi Trường THPT Chuyên Thái Bình.

Hội đồng thi Trường THPT Chuyên Thái Bình tổ chức tại 2 điểm thi gồm Trường THPT Chuyên Thái Bình và Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật tỉnh với sự tham gia của 1.100 thí sinh. Sáng ngày 8/6, các em hoàn thành kỳ thi với bài thi môn chuyên, thời gian làm bài 150 phút theo hình thức tự luận; riêng môn Tiếng Anh thi theo hình thức tự luận kết hợp với trắc nghiệm và có thêm kỹ năng nghe để đánh giá năng lực thí sinh. Năm học mới này, Trường THPT Chuyên có 15 lớp chuyên với 525 học sinh.

Kiểm tra thực tế, đồng chí Phó Chủ tịch UBND tỉnh ghi nhận và đánh giá cao công tác chuẩn bị chu đáo, kỹ lưỡng cho kỳ thi. Đồng chí nhấn mạnh, đây là kỳ thi quan trọng để tiếp tục chọn ra các em học sinh có thành tích xuất sắc hơn, do

Đồng chí Phạm Văn Nghiễm, Tỉnh ủy viên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh tặng quà động viên Hội đồng thi Trường THPT Chuyên Thái Bình.

vậy đề nghị Hội đồng thi cần lưu ý thực hiện đúng quy chế kỳ thi, bảo đảm công tâm, minh bạch, công tác kiểm tra, giám sát và thông tin báo cáo phải kịp thời. Đồng chí Phó Chủ tịch UBND tỉnh lưu ý Ban Chỉ đạo kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10 THPT năm học 2024 - 2025 phải bảo đảm an ninh an toàn tại khu vực làm phách, chấm thi, bảo quản bài thi; việc thực hiện quy trình giao nhận bài thi, chấm thi thực hiện đúng quy định, có sự giám sát của lực lượng chức năng; chủ động sẵn sàng phương án ứng phó với các tình huống phát sinh để kỳ thi diễn ra an toàn, công bằng, chất lượng.

Kết thúc 150 phút thi, nhiều thí sinh cho rằng đề thi môn chuyên năm nay hoàn toàn phù hợp với thí sinh có học lực giỏi. Các đề thi đều có sự phân hóa rõ nét, các câu khó chủ yếu phân bố ở cuối đề thi. Riêng đề thi môn Ngữ văn, nhiều thí sinh đánh giá khá hay, cách ra đề thi mở để thí sinh thỏa sức thể hiện quan điểm của mình. Năm nay là năm đầu tiên môn Tiếng Anh có thêm kỹ năng nghe, mặc dù nhiều thí sinh chưa ôn luyện nhiều nhưng các em cũng cố gắng hoàn thành bài thi của mình.

ĐẶNG ANH - ANH DÂN

KỶ NIỆM 70 NĂM NGÀY GIẢI PHÓNG THỊ XÃ (30/6/1954 - 30/6/2024), 20 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN THÀNH PHỐ THÁI BÌNH (2004 - 2024)

Chợ Bò

Niềm kiêu hãnh một thời của người dân thành phố

■ MINH NGUYỆT

Không đơn thuần là nơi giao thương, mua bán sầm uất và lâu đời, chợ Bò đối với nhiều người con thành phố Thái Bình còn là nơi neo giữ một phần ký ức. Để rồi mỗi lần nhắc chuyện xưa, trong lòng họ lại bồi hồi xúc cảm về một thời đáng nhớ...

Giao thương tấp nập

Nằm giữa trung tâm thành phố Thái Bình, trên trục đường Trần Thái Tông, Lê Quý Đôn, chợ Bò là một trong những địa danh song hành cùng sự phát triển của thị xã Thái Bình xưa, thành phố Thái Bình nay. Chợ được xây dựng lại và đi vào hoạt động từ năm 2004. Đây là một trong những công trình chào mừng kỷ niệm 50

năm ngày giải phóng thị xã và công bố Nghị định của Chính phủ thành lập thành phố Thái Bình. Trước đó, chợ Bò cũ họp tại đây từ những năm 80 của thế kỷ trước. Tọa lạc ở vị trí đặc địa giữa trung tâm thành phố Thái Bình, cùng với lịch sử hơn 40 năm tồn tại, ngôi chợ không chỉ là nơi diễn ra hoạt động buôn bán mà còn là nơi chứng kiến bao thăng trầm cùng những biến động của dòng lịch sử. Là người gắn

bó với chợ Bò hơn 40 năm nay, chuyên bán buôn, bán lẻ mặt hàng vải may quần áo, bà Nguyễn Thị Duyệt nhớ như in cảnh tấp nập, đông vui của khu chợ vốn được biết đến là trung tâm kinh doanh buôn bán sầm uất và lâu đời có tiếng ở Thái Bình. Trong ký ức của bà, khi ấy khu chợ còn rất đơn sơ nhưng không khí bán mua rất nhộn nhịp, sôi động. Trên khuôn đất rộng hình chữ nhật chỉ có một mái che

nhà tròn, các tiểu thương buôn bán nhỏ lẻ, bày bán trên các chõng, mẹt, cũng có người cấp tay hoặc đặt trong thúng với tất cả các mặt hàng thực phẩm, gia dụng.

Chợ Bò từng là trung tâm giao thương buôn bán, không khí nhộn nhịp tấp nập, có người đổ buôn, có người mua lẻ. Khu chợ được lấp kín cả 2 tầng bởi các gian hàng và đa dạng các mặt hàng hóa. Khu gửi xe cũng từng không còn chỗ để, con đường vào chợ cũng từng khó qua vì sự đông đúc...

Nơi neo giữ ký ức

Ông Hoàng Bá Dương, Ban Quản lý chợ Bò cho biết: Chợ Bò được xây dựng trên diện tích 16.000m², trong đó diện tích chợ là 9.000m² còn lại là các công trình phụ như: bãi đỗ xe, Ban Quản lý chợ, khuôn viên... Chợ gồm 2 tầng với gần 300 hộ kinh doanh. Các gian hàng trong khu chợ này dù không còn được lấp đầy nhưng các mặt hàng ở đây vẫn giữ được sự đa dạng, không bị tập trung vào một mặt hàng cụ thể. Chợ Bò đâu không còn vẻ tấp nập của ngày xưa nhưng lại tạo nên một sự an nhiên, cổ kính, minh chứng của thời gian. Tiểu thương Nguyễn Thị Nga, kinh doanh mặt hàng bát đĩa cho biết: Thương mại dịch vụ ngày càng phát triển. Các cửa hàng, cửa hiệu có mặt ở khắp các tuyến đường, ngõ phố. Khi mà mọi thứ ngoài kia đều sẵn có và số lượng nhiều, chợ Bò không còn sôi động, sầm uất như trước. Thế nhưng, theo thói quen, nhiều người vẫn tìm về đây để mua sắm, trong số đó có cả người dân từ các huyện lên.

Không chỉ các tiểu thương buôn bán cố định, chợ Bò còn là nơi neo giữ ký ức tuổi thơ của người dân Thái Bình. Sinh ra và lớn lên tại thành phố Thái Bình, chị Nguyễn Thị Hải, tổ 1, phường Trần Lãm còn nhớ như in những ngày bé được theo mẹ đến chợ Bò. Không khí bán mua rộn ràng với đầy đủ thức vị khiến cô bé vùng veng mỗi lần lên trung tâm chẳng thể rời mắt. Thời gian dần trôi, cùng với sự phát triển của thành phố, các cửa hàng tiện lợi, siêu thị hay chợ xã, phường mọc lên khắp chốn. Thế nhưng, chị Hải vẫn giữ thói quen đến chợ Bò để mua sắm mỗi dịp lễ, tết hay khi gia đình tổ chức sự kiện quan trọng.

Đầu cuộc sống phát triển đã kéo theo sự xuất hiện của các loại hình mua sắm hiện đại nhưng chợ Bò vẫn luôn có sức hút đặc biệt, vẫn là nơi lui đến hàng ngày của người dân và du khách. Trải qua nhiều thăng trầm của lịch sử, chợ Bò xưa và nay vẫn giữ mãi nét riêng của một khu chợ năng động nhưng vẫn mang nét hoài cổ.

Nhiều người dân vẫn giữ thói quen đến chợ Bò mua sắm.

Biến đất hoang THÀNH NÔNG TRẠI TIỀN TỶ

■ LƯU NGẮN

Với quyết tâm làm giàu trên quê hương, nhiều nông dân đã đưa các cây trồng mới ưu tiên canh tác theo hướng hữu cơ từ đó tạo ra những nông sản an toàn. Đặc biệt, xuất hiện ngày càng nhiều giám đốc HTX đổi mới tư duy, tiên phong phát triển nông nghiệp sạch, bền vững, cho thu nhập cao. HTX Nông nghiệp hữu cơ Quỳnh Phụ đã biến đất hoang thành nông trại canh tác theo hướng hữu cơ, cung ứng ra thị trường các loại rau, quả an toàn với doanh thu hàng tỷ đồng mỗi năm.

Trồng chuối xuất khẩu

Là người kiên trì theo đuổi nông nghiệp sạch, ông Nguyễn Thành Trung, Giám đốc HTX Nông nghiệp hữu cơ Quỳnh Phụ quan niệm: Làm nông nghiệp theo hướng hữu cơ, tuy chậm nhưng bền vững. Năm 2018, ông Trung thuê lại 1,5ha đất ruộng ở xã Quỳnh Giao để khởi nghiệp với cây măng tây xanh. Ngay từ đầu ông đã áp dụng phương pháp canh tác theo hướng hữu cơ. Sau một thời gian măng tây “quen” với đất, ông Trung chuyển hướng trồng chuối tiêu Nam Mỹ để xuất khẩu. Ông chia sẻ: Năm 2022, tôi liên kết với một số nhà vườn ở tỉnh ngoài trồng 50ha chuối tiêu Nam Mỹ xuất khẩu. Nhận thấy cơ hội, tiềm năng có thể mở rộng tại Thái Bình, tôi mạnh dạn đưa cây trồng mới này về, trồng tại một số xã của 2 huyện Quỳnh Phụ, Đông Hưng với diện tích 64ha. Để trồng chuối đáp ứng tiêu chuẩn chất lượng của nhà xuất khẩu và thị trường nhập khẩu, ngay khâu làm đất phải xử lý sạch sâu bệnh bằng các chế phẩm vi sinh. Quá trình trồng, chăm sóc, tôi sử dụng tro trấu trộn với đạm cá bón cho cây, không sử dụng phân bón vô cơ. Tùy theo giai đoạn sinh trưởng của cây để có lượng bón phù hợp. Thuốc trừ sâu bệnh cho chuối cũng là thuốc vi sinh, chế phẩm do HTX tự sinh khối. Với mật độ trồng khoảng 4m²/cây, khi cây chuối chưa trở buồng, tôi sẽ tỉa hết cây con, chỉ giữ cây mẹ. Sau khi thu hoạch chuối, chặt bỏ cây mẹ và chỉ giữ lại 1 cây con để tiếp tục thu hoạch trái. Cây mẹ sau khi chặt bỏ sẽ

Dưa lê trồng theo hướng hữu cơ của HTX Nông nghiệp hữu cơ Quỳnh Phụ có giá bán cao hơn 30% so với dưa trồng truyền thống.

được tận dụng làm phân bón cho cây con. Khi chuối có trái, nhân công phải đi cắt bỏ bông, chèn nải, bao buồng, che nắng để giữ trái đẹp... Chuối đạt tiêu chuẩn xuất khẩu sẽ có trọng lượng khoảng 3 lạng/quả, 45 - 50kg/buồng; từ khi ra hoa tới khi thu hoạch khoảng 70 - 80 ngày.

Theo ông Trung, cây chuối tiêu Nam Mỹ thích nghi tốt với thổ nhưỡng tại Thái Bình. Toàn bộ chuối đã trồng được ký hợp đồng với doanh nghiệp để xuất khẩu sang các nước Trung Đông, Thổ Nhĩ Kỳ, Nhật Bản, Hàn Quốc hoặc cung cấp vào hệ thống siêu thị trong nước. Tùy từng thị

trường mà giá bán khác nhau, trung bình đạt 15.000 đồng/kg. Tại vùng trồng chuối 45ha xã Quỳnh Giao, HTX đã đầu tư hệ thống tưới tự động điều khiển bằng điện thoại thông minh, giúp giảm nhân công, nâng cao năng suất, chất lượng chuối.

Ông Trung chia sẻ thêm: Nhu cầu về chuối xuất khẩu rất lớn, hiện mỗi tháng HTX xuất bán khoảng 60 tấn chuối. Với mục tiêu phấn đấu cung cấp khoảng 4.000 tấn chuối/năm, thời gian tới HTX tiếp tục mở rộng diện tích.

Xen canh đa lợi ích

Cánh đồng rộng hơn 5ha ở xã Quỳnh Mỹ trước đây vốn bỏ hoang do canh tác lúa kém hiệu quả nay được phủ kín bởi màu xanh của chuối, dưa. Ông Trung cho biết: Đây là vụ đầu tiên tôi trồng chuối tại khu vực này. Tận dụng khi chuối còn nhỏ tôi trồng xen dưa lê vừa “tận thu” vừa hạn chế cỏ dại lại làm mát gốc chuối, giúp cây sinh trưởng, phát triển tốt hơn. Hiện dưa lê đã cho thu hoạch rộ với năng suất dự kiến đạt 800 - 900kg/sào.

Là một trong những công nhân làm thuê tại mô hình, ông Trần Đình Động, thôn Khánh Lai, xã Tây Đô (Hưng Hà) cho biết: Xã Tây Đô chúng tôi có truyền thống trồng màu, đặc biệt là cây dưa lê từ nhiều năm. Tuy nhiên, do sử dụng phân bón vô cơ, thuốc bảo vệ thực vật nhiều nên đất đai ngày càng thoái hóa, cây cho năng suất thấp, nhiều sâu bệnh mà chi phí sản xuất cao. Qua quá trình chăm sóc, thu hoạch dưa của HTX, tôi thấy cây dưa trồng theo hướng hữu cơ đẹp đây, sai quả, quả cho vị ngọt đậm, thơm, giòn hơn dưa canh tác kiểu truyền thống.

Theo ông Trung, dưa trồng theo hướng hữu cơ có thời gian thu hoạch dài hơn từ 10 - 15 ngày, do đó năng suất cao hơn từ 30 - 40% so với dưa trồng theo phương pháp truyền thống. Tuy chưa vào hệ thống siêu thị, cửa hàng thực phẩm sạch nhưng dưa trồng đến đâu có thương lái đặt mua tới đó với giá bán cao hơn khoảng 30% so với dưa trồng đại trà. Là cây trồng xen canh nhằm khai thác tối đa hiệu quả sử dụng đất nhưng doanh thu từ cây dưa lê mang lại đạt trên 1 tỷ đồng.

Bên cạnh việc chuyển đổi từ tư duy sản xuất nông nghiệp sang kinh tế nông nghiệp, cần quan tâm thúc đẩy tăng trưởng nông nghiệp xanh, xây dựng những mô hình nông nghiệp tuần hoàn, nông nghiệp sinh thái. Mô hình canh tác theo hướng hữu cơ như cách HTX Nông nghiệp hữu cơ Quỳnh Phụ đang làm cần được nhân rộng.

Trồng xen canh chuối - dưa mang lại nhiều lợi ích.

BÙI MỘC ĐẠC NGƯỜI ĐƯỢC VUA TRẦN CHO VẼ CHÂN DUNG LƯU GIỮ

■ NGUYỄN THANH
Vũ Quý, Kiến Xương

Có khá nhiều sử gia đã luận bàn về việc dùng người ở thời Trần. Tuy đã đặt định chế độ khoa cử nhưng việc tuyển chọn, bổ dụng không câu nệ mà cốt dựa vào tài đức, vì thế nhân tài thịnh đạt. Bùi Mộc Đạc (1265 - 1326), quê làng Tri Lai, nay là thôn Trùng Mai, xã Tân Bình (thành phố Thái Bình) là một trường hợp không qua khoa cử, được bổ dụng làm quan, được thăng đến hàm đại phu. Sách "Đại Việt sử ký toàn thư" (Toàn thư) chép là ông được vua Trần Minh Tông cho vẽ chân dung để lưu giữ trong kho sách của quốc triều.

Bùi Mộc Đạc vốn gốc họ Phí, có tên là Mộc Lạc. Khi chép về sự kiện vào tháng 2 năm 1304, đời Trần Anh Tông, Bùi Mộc Đạc được giao chức Chi hậu bạ chánh trưởng trông coi cung Thánh Từ, sách Toàn thư cho biết: "Mộc Đạc tên tự là Minh Đạo (người Hoàng Giang), nguyên họ Phí, tên Mộc Lạc, có tài năng. Thượng hoàng Trần Nhân Tông cho là họ Phí từ xưa nghe không thấy có, mới đổi là họ Bùi, cái tên Mộc Lạc là điềm chẳng lành, mới đổi làm Mộc Đạc, sai theo hầu ngày đêm. Đến nay, trao cho chức ấy. Sau này, người họ Phí hãm mộ danh tiếng của Mộc Đạc, nhiều người đổi sang họ Bùi".

Sách "Lịch triều lương tướng tiết nghĩa lục" chép: "Tổ của họ Bùi là Bùi Mộc Đạc cư ở Vũ Tiên huyện, Cổ Lai xã, nay là Tri Lai, người thời Trần Nhân Tông - Minh Tông. Mộc Đạc sinh ra Mộc Đống, Mộc Đống sinh ra Quốc Hưng, Quốc Hưng sinh ra Bùi Bị. Bùi Bị là kẻ sĩ thời Trần - Hồ. Khi quân Minh sang xâm lược, Bùi Bị theo Lê Lợi khởi nghĩa, làm tham mưu, vạch kế hoạch đánh quân Minh. Sau ông được thăng chức Thiếu phó".

Tương truyền, thuở ấu thơ Mộc Lạc là cậu bé thông minh, nổi tiếng thần đồng. Vì hoàn cảnh nhà nghèo, Mộc Lạc sớm phải theo chân mẹ đi làm thuê kiếm mướn để kiếm sống. Tuy ít được học hành nhưng đã nổi tiếng về thơ và rất thích ngao du.

Trong kho tàng giai thoại văn chương của Việt Nam còn lưu truyền khá nhiều giai thoại kỳ thú về chuyện ứng đối của các danh sĩ nổi tiếng thời xưa, trong đó có giai thoại về Trạng nguyên Mạc Đĩnh Chi và Bùi Mộc Đạc. Giai thoại truyền là: Thuở nhỏ Mạc Đĩnh Chi là một dị nhân có biệt tài ứng đối, thường theo cha đi thăm thú các nơi và lưu bút tích ở nhiều danh thắng. Trong một chuyến theo cha đến văn cảnh một ngôi chùa cổ ở vùng hạ lưu sông Hồng, Mạc Đĩnh Chi đã viết trên vách tường chùa một vế đối: "Vũ tiên sơ kiến hoa khai nhị" (Trước mưa chỉ thấy hoa hé nở). Khi chưa đầy 10 tuổi, Mộc Lạc thường phải theo mẹ xa nhà đi kiếm sống. Một lần, hai mẹ con dừng nghỉ chân tại ngôi chùa có vế thách đối của Mạc Đĩnh

Chi, Mộc Lạc liền viết: "Vũ hậu toàn vô diệp y hoa" (Sau mưa chỉ thấy lá chen hoa). Khi làm quan đồng triều Mạc Đĩnh Chi và Bùi Mộc Đạc là hai người bạn vong niên, ý hợp tâm đầu, thường cùng nhau đàm đạo văn chương, thể sự.

Có lần Mộc Lạc sang chùa Keo Hành Thiện (Nam Định) văn cảnh, nhà sư trụ trì thấy cậu có tướng mạo đĩnh ngộ, nói năng hoạt bát bèn giữ lại làm tiểu trong chùa. Từ đó, Mộc Lạc có điều kiện được gần gũi sách vở, chữ nghĩa do các nhà sư trao truyền. Chẳng bao lâu, tiếng tăm về tài văn chương của chú tiểu Mộc Lạc đã lan truyền rộng khắp.

Một lần khác, đến phủ Thiên Trường văn cảnh, Mộc Lạc đã hứng khởi đề thơ trên vách đá ở cung Chiêu Thánh:

*Vũ tẩy đạm hồng đào ngọc nộn
Phong xuy thiên bích liễu ti khinh
Bạc vân ảnh lý kỳ sơn lộ
Lục thủy quang trùng cổ mộc thanh*

Tạm dịch là:

*Phon phớt hoa đào mưa lướt gốc
Lo thơ tơ liễu gió lay cành
Phoi hình núi lạ trong mây trắng
Lông bóng cây già dưới nước xanh*

Diệu huyền thay, bài thơ này và sở năng của Mộc Lạc đã lọt vào "con mắt xanh" của vua Trần Nhân Tông. Dịp ấy, nhà vua về Túc Mạc thăm vua cha Thượng hoàng Trần Thánh Tông và thị sát dân tình. Đứng vào lúc nhà vua ăn mặc giả sư đi hành khất ngang qua thì bắt gặp Mộc Lạc đang đề thơ. Đọc thơ của Mộc Lạc, vua khen hay và bảo cậu thử vịnh mấy câu về bản tăng. Mộc Lạc liền ứng khẩu:

*Nhất địch địch phiên tử đại hải
Nhất quyền quyền đảo tu di sơn*

*Phật tổ vi trung lưu bất trụ
Hựu xung ngọc địch bạc la loan*

Tạm dịch là:

*Nhảy qua bể lớn như bay
Núi tu di đẩy một tay đổ nhào*

Từ nơi cửa Phật thanh cao

Véo von tiếng sáo tiêu dao cõi ngoài

Vua Trần Nhân Tông, một vị vua sùng Phật và am tường Thiên học khi nghe xong rất mừng vì bài thơ không chỉ tỏ rõ ý tứ thanh cao mà còn cho thấy Mộc Lạc lại có những am hiểu khá tinh tế về đạo Phật nên vua đã đưa về cung cho ăn học. Khi Trần Nhân Tông lui về làm Thượng hoàng (vào năm 1293), Trần Anh Tông lên ngôi thì Bùi Mộc Đạc đã trưởng thành và đến năm 1304, khởi đầu sự nghiệp kinh bang tế thế bằng chức Tri hậu bạ thư chánh trưởng, trông coi cung Thánh Từ.

Bùi Mộc Đạc tham gia chính sự trong bối cảnh cuộc kháng chiến chống Nguyên Mông dưới triều nhà Trần đã kết thúc hơn 10 năm về trước. Dưới thời Trần Nhân Tông thịnh trị, vua sáng tối hiền, những kẻ sách tái thiết và chần chừ đất nước của kẻ sĩ dâng lên đều được triều đình xem xét để thực thi. Các bậc hiền tài thỏa sức thi thố tài năng. Do là người có tài năng lại được vua sủng ái, tin dùng nên chỉ hai năm sau khi được bổ quan, vào năm Bính Ngọ (1306), Bùi Mộc Đạc đã được thăng chức Trung thị đại phu, được cử đi sứ cùng Hàn lâm học sĩ Lê Tông Nguyên sang nhà Nguyên. Năm Kỷ Dậu (1309), thăng chức Trung thư thị lang. Năm Mậu Ngọ (1318) thăng chức Thẩm hình viện sự, kiêm chức Vận chuyển sứ Hoàng Giang đến khi qua đời ở tuổi 62.

Sách Toàn thư chép: "Tháng 3 năm Bính Dần, niên hiệu Khai Thái năm thứ ba, đời Trần Minh Tông (1326), Trung thư thị lang tri Thẩm hình viện sự Bùi Mộc Đạc mất. Trước đây, khi Anh Tông sắp băng hà có bảo vua: "Mộc Đạc trải thờ ba triều, là người cung kính, thận trọng, giữ gìn, học thức khả quan, nên đãi ngộ cho khéo, chớ để bị người ta ngăn trở". Vua sai vẽ chân dung Mộc Đạc cất ở nhà sách, có ý định dùng vào chức to, nhưng chưa kịp thăng thì mất".

Sau khi Bùi Mộc Đạc qua đời, triều đình đã cử hành tang lễ và đưa ông về an táng tại cánh đồng làng Mải, nay thuộc xã Tân Bình (thành phố Thái Bình). Vua Trần Minh Tông ban sắc chỉ cho lập miếu và ban cấp cho 13 mẫu ruộng để dân làng cùng con cháu phụng thờ. Tại ngôi miếu có tấm bia khắc bài văn bia của Trạng nguyên Mạc Đĩnh Chi, một người bạn đồng triều thân thiết với Bùi Mộc Đạc cùng nhiều tượng người và thú bằng đá. Mộ và miếu thờ Bùi Mộc Đạc bị hư hao từ khi nào chưa rõ. Vào những thập niên cuối thế kỷ XX, trên cánh đồng làng Mải còn dấu tích một ngôi mộ cổ và một dải đất cao. Dân làng Mải vẫn truyền nhau rằng đó là mộ của quan bặt trạng đại phu Bùi Mộc Đạc.

Xuất thân không qua khoa cử, bằng thực tài và đức hạnh của mình, Bùi Mộc Đạc đã lưu danh sử xanh sau gần 20 năm phụng sự ba triều vua. Sự kiện "vua sai vẽ chân dung Mộc Đạc cất ở nhà sách quốc triều" đã ghi nhận sự tôn vinh đến tột đỉnh của triều đình nhà Trần đối với ông và có lẽ đó là một sự kiện hy hữu vào bậc nhất trong lịch sử nước nhà.

Trường THCS Tân Bình (thành phố Thái Bình).

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2024 - 2025 DIỄN RA THÀNH CÔNG

■ LAN PHƯƠNG

Kỳ thi tuyển sinh lớp 10 THPT năm học 2024 - 2025 chính thức khép lại sau 3 ngày thi. Trong suốt các buổi thi, thời tiết tương đối mát mẻ, các thí sinh nỗ lực hết mình để hoàn thành bài thi. Theo đánh giá chung, kỳ thi diễn ra an toàn, nghiêm túc, đúng quy chế và thành công.

Thí sinh tham gia kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10 THPT năm học 2024 - 2025.

Nhiều thí sinh phấn khởi vì đã hoàn thành tốt bài thi.

Năm nay, toàn tỉnh có hơn 20.500 thí sinh tham gia kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10 THPT năm học 2024 - 2025, trong đó có 1.100 thí sinh dự thi tuyển sinh vào các lớp chuyên Trường THPT Chuyên Thái Bình. Sở Giáo dục và Đào tạo bố trí thi tại 30 hội đồng thi với 32 điểm thi, điều động 2.400 cán bộ, giáo viên tham gia hội đồng coi thi. Ghi nhận tại các hội đồng thi, công tác bảo đảm an ninh trật tự trong và ngoài khu vực thi

được thực hiện nghiêm túc. Các ngành liên quan và các địa phương đã phát huy tinh thần trách nhiệm trong việc bố trí lực lượng và tập trung mọi điều kiện tốt nhất bảo đảm kỳ thi diễn ra an toàn, nghiêm túc, khách quan. Ông Phan Văn Đức, Trưởng phòng Quản lý chất lượng, Sở Giáo dục và Đào tạo cho biết: Chúng tôi đánh giá kỳ thi năm nay thành công hơn so với những năm học trước. Đội ngũ cán bộ, giáo viên tham gia các khâu

của kỳ thi được tập huấn kỹ lưỡng, đặc biệt là khâu coi thi do đó không xảy ra sự cố trong quá trình coi thi. Các hội đồng thi chuẩn bị chu đáo mọi điều kiện về cơ sở vật chất, phòng thi, phòng thi dự phòng, các trang thiết bị và đặc biệt xây dựng các phương án xử lý các tình huống bất thường. Dự luận xã hội đánh giá cao đề thi năm nay, bám sát chuẩn kiến thức kỹ năng, cấu trúc của Sở Giáo dục và Đào tạo đã ban hành và có tính phân hóa cao

để lựa chọn học sinh có tư chất tốt tuyển vào các trường THPT công lập, đặc biệt là các lớp chuyên của Trường THPT Chuyên. Lực lượng thí sinh tham gia kỳ thi đông, các em chấp hành nghiêm túc quy chế thi, vì vậy số các em đến muộn hoặc vi phạm quy chế ít hơn mọi năm.

Theo ghi nhận, tại mỗi điểm thi đều có phương án dự phòng, sẵn sàng trong mọi tình huống, bảo đảm theo đúng quy định. Cùng đó, lực lượng cảnh sát giao thông, thanh niên tình nguyện thường xuyên phân luồng giao thông nhằm tránh ùn tắc để thí sinh đến dự thi đúng giờ. Công tác vận chuyển đề thi, bài thi được các hội đồng thi và lực lượng chức năng bảo đảm an toàn tuyệt đối. Cán bộ làm thi đều thực hiện nghiêm quy định, quy chế thi, thường xuyên lưu ý, nhắc nhở thí sinh những vật dụng được phép mang vào phòng thi để tránh những trường hợp đáng tiếc. Các điều kiện về cơ sở vật chất, điện, nước của các hội đồng thi đều được bảo đảm, duy trì trong suốt những ngày thi. Ông Trương Kim Hiên, Chủ tịch Hội đồng thi Trường THPT Đông Thụy Anh cho biết: Hội đồng thi đã chuẩn bị đầy đủ điều kiện bảo đảm thí sinh dự thi một cách tốt nhất. Đối với cán bộ coi thi, do được tập huấn từ trước nên các thầy cô làm việc nghiêm túc, bảo đảm đúng quy chế, an toàn. Đối với thí sinh được các trường THCS quán triệt và triển khai các yêu cầu khi tham dự kỳ thi, khi các em đến trường THPT tiếp tục được các thầy, cô coi thi tuyên truyền nhắc nhở nên các em đến đúng giờ và thực hiện nghiêm túc, đúng quy chế thi.

Đánh giá về đề thi năm nay, nhiều thí sinh cho rằng đề thi bám sát chương trình kiến thức đã được học và ôn tập, các câu hỏi đáp ứng các mức độ nhận biết, thông hiểu, vận dụng và vận dụng cao để phân hóa thí sinh. Thí sinh Nguyễn Hoàng Nam, Hội đồng thi Trường THPT Chuyên Thái Bình chia sẻ: Em thấy năm nay trong 4 môn thi thì đề thi 3 môn đại trà phù hợp với các bạn học sinh, sát với kiến thức nội dung các thầy cô đã dạy ở trường. Môn thi chuyên phù hợp với những bạn học sinh giỏi với những câu khó để thử thách trí tuệ của các bạn, từ đó lựa chọn được những bạn thật sự xuất sắc trở thành học sinh ngôi trường chuyên của tỉnh. Thí sinh Tạ Văn Khánh, Hội đồng thi Trường THPT Nguyễn Đức Cảnh phấn khởi: Em thấy 3 môn năm nay khá vừa sức với em, tuy nhiên đối với môn Toán, nếu các bạn không tập trung sẽ dễ bị nhầm. Với môn Ngữ văn khá dễ bởi em đã được cô giáo cho ôn luyện nhiều về bài thơ Mùa xuân nho nhỏ. Đề thi môn Tiếng Anh vừa sức nhưng chia theo từng cấp độ, nếu học tốt thì sẽ dành được 8 - 9 điểm.

Kết thúc 3 ngày thi, toàn tỉnh có 3 thí sinh vi phạm quy chế thi, các hội đồng thi đã lập biên bản và xử lý theo quy chế. Dự kiến ngày 16/6, Sở Giáo dục và Đào tạo sẽ công bố kết quả thi và điểm chuẩn trúng tuyển vào Trường THPT Chuyên Thái Bình và trúng tuyển đợt 1 các trường THPT công lập đại trà, sau đó sẽ tuyển sinh đợt 2. Ngày 20/6, các trường THPT tổ chức nhập học cho học sinh.

THANH TẢO TIỀN CHÂU

■ QUANG VIỆN

Theo tài liệu khảo cứu, các nguyên mộ (người khởi xướng), thứ mộ dẫn “tòng mộ” đi tự do được phiên chế vào các giáp, lý, ấp hoặc tùy số dân mộ khá hơn để cử ra lý trưởng, ấp trưởng. Chỉ trong vòng 3 tháng, sở doanh điền Tiên Châu đã tập hợp được 109 nguyên mộ, trong đó có 93 người xuất thân dòng con cháu quan lại, nhà nho và giàu có, 16 nguyên mộ thuộc tầng lớp nghèo... Các vị có gia cảnh khá giả hoặc có kiến thức đều bám trụ vững, chỉ có 7 nguyên mộ nghèo bỏ cuộc (tương truyền, doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ cho qua, không truy cứu đòi bồi thường vì họ quá nghèo). Từ quy hoạch của doanh điền, những người dân chài khi xưa chỉ sống trên sông nước không một tấc đất cắm dùi, không ai quản lý nay đã có nơi buồng neo, chung lưng đấu cật khai hoang, lấp trũng, bồi cơ để làm nhà, làm ruộng vườn...

Cư dân ven biển thuộc các xã Nam Chính, Nam Cường, Nam Hồng... vẫn kiên trì quạt thổ, bồi cơ, tạo dựng cơ sở của các bậc tiên nhân để lại.

Các nguồn khảo luận cho hay, thực chất, cuộc khởi nghĩa của Phan Ba Vành (1827) cốt lõi là do dân đói khổ mà nổ ra. Năm được máu chốt này, Nguyễn Công Trứ (1778 - 1859) đã dâng sớ, tấu lên triều đình Minh Mệnh, bản tấu chỉ rõ: “Người xưa chia cấp ruộng đất tạo nên của cải cho dân có nghề nghiệp thường xuyên an phận với ruộng đất trong làng, không ai còn có lòng tà nghĩ đến làm bậy. Tại trấn Nam Định, hai huyện Giao Thủy và Chân Định đất đai nhân rộng mệnh mông, tâm mắt trông xa không thấy bờ bến, không biết mấy ngàn, mấy trăm mẫu. Nay nếu cấp cho công nhỏ, truyền cho tập trung dân nghèo đến đó khai khẩn thì quốc gia chi phí tổn không bao nhiêu mà nguồn lợi tự nhiên sẽ được cùng vậ”...

Đình thần triều Nguyễn bàn định lời tấu của Nguyễn Công Trứ, xin cho làm thử trong 3 năm. Ông tấu: “Vả lại Tiên Châu có cây rậm rạp, bọm giặc cướp thường tụ họp ở đó; nay nếu khai phá, thời chẳng những bản dân có nghề nghiệp làm ăn mà cũng có thể tuyệt trừ đáng ác. Tâu xin ra lệnh cho các quan trấn mộ dân đến khai khẩn, cứ 50 người lập thành một làng, 30 người lập thành một ấp, tùy theo đất mà định cư. Các ngư canh điền khí (công cụ sản xuất và trâu bò đều do quan cấp). 3 năm thành ruộng bắt đầu cho trung, như thế thời đất không mất lợi mà dân đều hưởng về nông nghiệp, nếp sống phiêu bạt trở nên thuận hậu...”. Vua Minh Mệnh tin

Theo tài liệu khảo cứu, ngay mùa thu năm 1828, theo tờ bẩm của Nguyễn Công Trứ, vua Minh Mệnh ban sắc chỉ, thành lập 7 tổng Tân Cơ, Tân Định, Tân An, Tân Hưng, Tân Bồi, tách vùng đất phía Đông sông Long Hâu khỏi huyện Chân Định, lấy vùng đất mới lập huyện mới, lấy tên: huyện Tiên Hải [huyện bể tiền bể bạc] người Kiến Xương không chỉ góp công góp của để mở đất lấn biển mà còn san người san của để vùng biển mạnh lên, giàu có lên. Ngày 19/2/1891, để mở rộng huyện mới lập, kinh lược sứ Bắc Kỳ ban quyết định điều chuyển tổng Đại Hoàng [gồm các xã Đại Hoàng, Tiểu Hoàng, Hoàng Tân (Ngoại Đê), An Ninh (An Khang), Lương Phú, Trà Lý thuộc vùng Chân Định về huyện Tiên Hải.

ý chí và tài năng Nguyễn Công Trứ, phê rằng: “Chỉ cần nửa thời gian ấy là xong”. Vua phong ông là doanh điền sứ. Căn cứ vào số dân, diện tích đã trừ liệu tâu lên đều được cấp đủ vốn theo yêu cầu. Ngay đầu năm ấy, Nguyễn Công Trứ đem theo vài người phụ tá đến Nam Định gặp gỡ các quan sở tại, trực tiếp làm việc với tri phủ Thiên Trường, Kiến Xương và tri huyện Trực Định, Xuân Trường, Giao Thủy yêu cầu giúp đỡ, cùng vận động các phú hào, thân sĩ phối hợp. Ông cho niêm yết chỉ dụ của triều đình và chế độ, chính sách

doanh điền tại các đình làng, diêm canh, dịch quán. Mỗi một lý đủ 50 đình sẽ được cấp 100 quan tiền làm nhà ở, 40 quan tiền mua nông cụ, 300 quan tiền mua trâu, bò, cọng bằng 440 quan. Mỗi ấp đủ 30 đình được cấp 60 quan tiền làm nhà, 24 quan tiền mua nông cụ, 180 quan tiền mua trâu, bò, cọng bằng 264 quan. Mỗi trại đủ 15 suất đình được cấp 30 quan tiền làm nhà, 12 quan tiền mua nông cụ, 90 quan tiền mua trâu, bò. Mỗi giáp đủ 10 đình được cấp 20 quan tiền làm nhà, 8 quan tiền mua nông cụ, 60 quan tiền mua trâu,

bò. Ai tổ chức được 10 đình đi khẩn hoang được làm giáp trưởng; 15 đình được làm trại trưởng; 30 đình được làm ấp trưởng; 50 đình được làm lý trưởng không thời hạn. Mỗi dân đình đi khẩn hoang được cấp đủ 6 tháng lương thực, mỗi gia đình đi theo đều được cấp đất ở rộng rãi, đất vỡ hoang được chia theo chế độ ruộng công, cho miễn tô thuế trong 3 năm đầu rồi mới chiếu thu thuế ruộng tư (nhẹ hơn thuế canh tác trên ruộng đất công). Ai muốn tổ chức doanh điền sẽ đăng ký tên họ, làm cam kết, đi nhận đất, nhận tiền.

Văn phòng doanh điền đặt tại làng Ngoại Đê, xã Tiểu Hoàng (nay thuộc thị trấn Tiên Hải), chi nhánh văn phòng đặt tại thôn Năng Tĩnh (nay thuộc xã Nam Chính). Nguyễn Công Trứ đã trực tiếp gặp gỡ chánh phó lý trưởng, hương hào các làng Đại Hoàng, An Khang, Tiểu Hoàng, Diêm Điền, Quán Bắc, Phương Công, Doãn Trung, Đông Xâm, Doãn Thượng, Đông Hào, Nam Đông (huyện Trực Định, nay đều thuộc huyện Kiến Xương), Phúc Khê, Thân Huống (huyện Thanh Quan, nay thuộc huyện Thái Thụy), hiểu dụ cho dân xã, vận động trai đình đi khẩn hoang, làm việc ích nước, lợi nhà. Theo chỉ dụ của Minh Mệnh, cũng trong năm ấy “nên xuất nhiều vật hạng trong kho ra mà làm khiến cho mười phần kiên cố để phòng ngừa nạn nước dâng lên lần nữa, đình thần nghị tâu: “Sông hạng trung (cổ như sông Trà Lý) mặt rộng 1 trượng 2 thước, chân đê 4 trượng, bề cao 1 trượng; sông nhỏ (cổ sông Lân, sông Cá) mặt đê 9 thước, chân đê 3 trượng, cao 9 thước”, “Đất có nơi cao, nơi thấp, nên lấy nước làm chuẩn đích, tùy theo thể nước mà thi hành công tác, hoặc cần tăng thêm bề rộng, chiều cao thời làm bản dự trừ tâu lên. Đến mùa đông nước đã rút. Tâu xin thuê dân khởi công thi hành”. Về tổ chức khẩn điền, Nguyễn Công Trứ đã tổng kết kinh nghiệm các đợt doanh điền vùng Nam Bộ, gặp gỡ một số dân sớm trụ bám ở Đông Châu thuộc các họ Mai, Nguyễn, Phan - những gia đình sớm bám trụ trên bãi Tiên Châu, ông Phạm Duy Minh (quê Xuân Trường, Nam Định) và Phan Trọng Lạn (thân quyến Phan Bá Vành - quê Minh Giám, Chân Định) về quyền lực lao động địa phương, luông lạch dòng chảy, đình cao triều cường, vàm cao, bãi trũng; lại trực tiếp làm việc với chánh phó tổng, chánh phó lý, hương hội, vận động dân làng cựu trong nội đồng giúp đỡ những người dám tiên phong đi lấn biển, làm giàu cho quê hương. Người dân xã Nguyệt Lâm (xã Minh Giám cũ) giúp dân khai ấp Nho Lâm và Tân Cơ. Giao nguyên mộ Phan Trọng Lạn quản các nguyên mộ, tòng mộ vùng Thủ Chính, Trung Lập, Đông Quách, Năng Tĩnh, Dương Chân. Dân xã Đại Hoàng giúp đỡ dân xã mới Đại Hữu, dân xã An Khang giúp dân xã mới Vĩnh Ninh, dân xã Tiểu Hoàng giúp dân xã mới Hoàng Tân. Dân xã Diêm Điền (Thủ Điền) giúp dân xã mới Diêm Trì. Dân xã Đông Xâm giúp dân xã mới Tân Bồi. Nguyễn Công Trứ tận dụng sông Long Hâu (lạch ven biển Chân Định cũ, nối từ sông Trà Lý sang sông Lân) làm trục lấy nước ngọt, dựa vào dòng trũng phía đông bãi Tiên Châu, xây 2 cống lớn để tiêu úng. Từ phía Nam sông Trà Lý đến cửa Lân, tùy theo số dân ấp đều được chia theo chiều dọc “Thượng chí Long Hâu, hạ chí Hải Thâm”, mỗi lý có bề ngang 600m, mỗi ấp có chiều ngang 360m. Dân các lý, ấp chia bố dân công đào 14 sông chạy song song dẫn thủy từ Long Hâu ra biển (dân huyện Tiên Hải quen gọi là sông Xương Cá). Sông giữa các lý lòng rộng 5m, giữa các ấp lòng rộng 3m. Tùy theo địa hình có thể sâu từ 2 - 3m (hiện nay do nước cuốn lở bờ, nhiều lần khơi vét, dòng sông đào đã to gấp 2 - 3 lần lúc khởi đầu).

VỊ THUỐC QUÝ TỪ CÂY HÀ THỦ Ô

■ *Bác sĩ BÙI VŨ KHÚC*

*“Muốn cho xanh tóc, hồng da,
Rủ nhau lên núi tìm hà thủ ô”*
Đó là hai câu thơ nói lên tác dụng của vị thuốc quý hà thủ ô.

I. TRUYỀN THUYẾT VỀ HÀ THỦ Ô

Trong sách y văn xưa, cuốn “Bản thảo cương mục” của Trung Quốc đã ghi: Xưa tại vùng núi cao có một người tên là Điền Nhi, khi sinh ra rất ẻo ặt, yếu ớt, sống đến 58 tuổi mà không có con. Một hôm, Điền Nhi uống rượu say nằm ở sườn núi, khi tỉnh dậy anh mở mắt quan sát thấy hai gốc dây leo cách xa nhau tới 3 thước mà cành lá ngã gần quấn lấy nhau, lâu lâu chúng rời nhau ra, rồi lại quấn lấy nhau xoắn xuýt.

Điền Nhi lấy làm lạ bèn đào lấy củ đem về để hỏi mọi người. Có một cụ già đi qua liền bảo: Đây hẳn là duyên trời rồi, anh đã yếu ớt không có con, mà thứ cây này lại có sự lạ như vậy, có lẽ đó là một vị thuốc thần tiên nên đem sắc mà uống.

Điền Nhi nghe theo bèn đem củ của cây tán bột hòa với rượu uống. Uống 7 ngày thì thấy nảy ra ham muốn tình dục, uống luôn vài tháng thấy khỏe mạnh như người bình thường. Điền Nhi tiếp tục lên núi đào củ thuốc này về uống 1 năm, các bệnh tật đều khỏi, tóc đương trắng hóa đen, về mặt trẻ lại, trong khoảng 10 năm

Hà thủ ô khô.

Ảnh khai thác

sinh được vài con trai. Từ đó, Điền Nhi bèn đổi tên là Năng Tự.

Năng Tự cùng con là Điền Tú kiên trì uống thuốc này mà thọ tới tận 160 tuổi. Điền Tú sinh ra Hà Thủ Ô, Thủ Ô cũng uống củ thuốc đó mà sinh được vài con trai, thọ tới 130 tuổi tóc vẫn còn đen.

Sau có người tên là Lý An Kỳ, bạn thân với Hà Thủ Ô lấy được bài thuốc đó đem về uống cũng sống rất lâu và thuật lại chuyện trên và sau được ghi lại trong y văn.

Câu chuyện trên đây cũng được thuật lại trong cuốn sách “Những cây thuốc và vị thuốc Việt Nam” của cố Giáo sư Đỗ Tất Lợi, với mục đích ghi lại chút ít lịch sử để

hiểu về tác dụng và cách dùng vị thuốc hà thủ ô của người xưa.

(Cây thuốc này ban đầu gọi là cây Giao đằng. Giao có nghĩa là xoắn bện vào nhau, đằng có nghĩa là dây leo. Sau được ông Hà Thủ Ô tin dùng lâu dài nên đổi tên thành cây hà thủ ô).

Tuy câu chuyện mang màu sắc huyền thoại nhưng đã cho thấy người xưa đánh giá rất cao tác dụng của vị thuốc hà thủ ô trong chữa bồi bổ sức khỏe và chữa bệnh.

II. HÀ THỦ Ô CHỮA BỆNH GÌ?

Hà thủ ô có tác dụng chữa khá nhiều bệnh, ở đây xin nêu 5 tác dụng chính đó là:

1) Bồi bổ can thận
Nước sắc hà thủ ô có tác dụng tốt cho can thận.

Vị thuốc này thường được sử dụng cho bệnh nhân thận âm hư, đau nhức gân cốt, mỡ máu tăng cao, tiểu đường... Theo nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng, công dụng này của hà thủ ô nổi trội hơn so với các loại thảo dược khác.

Cũng vì thế mà những người có nồng độ cholesterol cao nên sử dụng hà thủ ô để ổn định mỡ máu.

2) Giúp tóc mọc do rụng tóc, tóc đen từ chân tóc do bạc tóc

Phần lớn người dùng tìm đến hà thủ ô đều là để điều trị vấn đề về mọc tóc hay tóc bạc sớm. Đặc biệt, đối với loại hà thủ ô đỏ này thì công dụng bổ huyết gây tác động lớn đến vùng da đầu.

Hà thủ ô sẽ ngăn ngừa tình trạng rụng tóc bạc tóc. Đồng thời, sau một thời gian sử dụng bạn có thể cảm nhận được tóc đen hơn và chắc khỏe hơn.

3) Làm chậm và giảm đáng kể quá trình oxy hóa, đồng thời ngăn ngừa sự phát triển của các tế bào ung thư.

4) Giải quyết các vấn đề khó tiêu

Khó tiêu là bệnh thường gặp khi hệ tiêu hóa không thể hoạt động hết công suất, hoặc do chế độ sinh hoạt không hợp lý. Trong hà thủ ô có chứa thành phần mang tên Anthranoid, giúp tăng mức độ nhu động của ruột. Nhờ đó mà khả năng thức ăn được chuyển hóa từ dạ dày đến ruột nhanh hơn.

Với chức năng này, bạn có thể dùng hà thủ ô để trị cho các bệnh như kém tiêu hóa và táo bón. Tuy nhiên, khi sử dụng vẫn cần có sự theo dõi và chỉ dẫn của bác sĩ để bảo đảm hiệu quả an toàn cao nhất.

(còn nữa)

Hộp thư bạn đọc

Tuần qua, Tòa soạn Báo Thái Bình tiếp tục nhận được nhiều tin, bài, ảnh, tản văn, thơ, tạp bút, truyện ngắn... của các cộng tác viên (CTV) trong và ngoài tỉnh. Tiêu biểu như các CTV: Thúy Mai, Phạm Minh Giang (thành phố Thái Bình); Nguyễn Thanh, Ngọc Tuyền (Kiến Xương); Bùi Minh Khang (Đông Hưng); Nguyễn Tường Thuật (Thái Thụy); Lại Hợp Khánh (Bộ đội Biên phòng tỉnh); Bá Mạnh (Liên đoàn Lao động tỉnh); Văn Dũng (Bộ CHQS tỉnh); Hoàng Thía (Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh); Vũ Sơn Tùng (Văn phòng Đoàn đại biểu Quốc hội và HĐND tỉnh); Lê Lan, Đào Hiến, Hoàng Hương (Đài TTTH Thái Thụy); Lan Hương (Đài TTTH thành phố Thái Bình); Tô Phượng (Đài TTTH Đông Hưng); Tiên Dung (Đài TTTH Vũ Thư); Vũ Thị Huyền Trang (Phú Thọ); Đặng Đức Phán, Nguyễn Ngọc Minh Anh, Lê Thị Ngọc Nữ, Phạm Ngọc Thạch (Thành phố Hồ Chí Minh); Đoàn Trung Phong (Nghệ An); Đặng Thị Ước (Hải Phòng); Lê Thị Hồng Nhung (Quảng Nam); Ngô Trọng Nghĩa (Trà Vinh); An Viên (Bình Định); Lê Thị Kết (Hà Nội); Ngô Ngọc Thơ (Thanh Hóa)...

Cộng tác nhân ngày Môi trường thế giới 5/6, CTV Thu Đình có bài “Ứng xử với nước trong môi trường sống”; kỷ niệm ngày truyền thống người cao tuổi Việt Nam 6/6, CTV An Viên có tản văn “Thương mẹ tuổi già”. Hướng tới kỷ niệm 99 năm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2024), CTV Bùi Minh Khang có thơ “Niềm vui người làm báo” ca ngợi nghề báo, người làm báo và những niềm vui từ

nghề. CTV Ngô Ngọc Thơ có bài “Báo chí Việt Nam”; CTV Ngọc Tuyền có bài “Nghề báo”: “Để em nói anh nghe nghề làm báo/Vất vả gian nan nhưng cao quý vô cùng/Luôn tâm huyết phục vụ lợi ích chung/Vượt hiểm nguy tận hang cùng ngõ ngách/Người làm báo phải có tâm trong sạch/Biết vượt qua mọi thử thách dang ngang/Dù khó khăn quyết không chịu đầu hàng/Bởi đồng tiền và bạc vàng cám dỗ...”; CTV Vũ Thị Huyền Trang có truyện ngắn: “Phía sau trang báo”, “Phòng viên thường trú” và tản văn “Đứng về phía nhân dân”...

Trong tuần, các CTV cũng gửi về Tòa soạn cộng tác nhiều thơ, tản bút, truyện ngắn ở đa dạng các chủ đề như: CTV Lê Thị Hồng Nhung có tản văn “Cây khế sau hè”; CTV Lê Thị Ngọc Nữ có thơ “Khung trời tháng sáu”; CTV Đoàn Trung Phong có bài “Hà cũ trường xưa”; CTV Nguyễn Ngọc Minh Anh có bài “Khúc hát tháng sáu”; CTV Đặng Thị Ước có bài “Kỷ ức học trò”; CTV Nguyễn Tường Thuật có bài “Lữ đường gặp bạn”, “Muôn đời nhớ mãi không quên”...

Cộng tác các tin, bài thời sự, CTV Vũ Sơn Tùng hàng ngày đều gửi tin về kỳ họp thứ bảy, Quốc hội khóa XV và các hoạt động của Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Thái Bình tại kỳ họp; CTV Lại Hợp Khánh có tin: Bộ đội Biên phòng tỉnh xử lý vụ mua bán tàng trữ trái phép chất ma túy; CTV Tiên Dung có tin: Công an huyện Vũ Thư, 5 tháng đầu năm 2024 đã xử lý 6 trường hợp xe chở quá tải trọng cho phép; CTV Lại Hợp Khánh có tin: Đồn Biên phòng Trà Lý, Bộ đội Biên

phòng Thái Bình và Ủy ban MTTQ huyện Thái Thụy phối hợp tổ chức bàn giao nhà đại đoàn kết cho gia đình có hoàn cảnh khó khăn tại xã Thái Đô, huyện Thái Thụy. CTV Văn Dũng có tin: Bộ CHQS tỉnh phối hợp tổ chức các hoạt động hưởng ứng tháng hành động vì môi trường, ngày Môi trường thế giới, ngày Quốc tế đa dạng sinh học năm 2024; CTV Hoàng Thía có tin: Công đoàn ngành y tế tỉnh thăm, tặng quà cho đoàn viên công đoàn y tế có hoàn cảnh khó khăn nhân tháng công nhân; CTV Lê Lan, Đào Hiến có phóng sự truyền hình “Thái Thụy phòng, chống bệnh đốm trắng trên tôm”. Theo phóng sự, bệnh đốm trắng trên tôm đã xuất hiện ở diện tích nuôi trồng thủy sản tại một số xã trên địa bàn huyện Thái Thụy. Ngành nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện cùng các địa phương đang tích cực triển khai các biện pháp không để bệnh lây lan diện rộng... Gương điển hình tiên tiến, CTV Hoàng Hương có bài “Tuổi thất thập vẫn miệt mài làm công tác truyền thanh”. Bài viết về ông Phạm Ngọc Đồ, Trưởng Đài Truyền thanh xã Thái Thịnh, huyện Thái Thụy. Năm nay đã 71 tuổi đời, 45 năm tuổi đảng song ông Phạm Ngọc Đồ vẫn trọn vẹn cốt cách một đảng viên, một cựu nhà báo quân đội. Dẫu tuổi cao, sức khỏe không còn dẻo dai như trước nhưng việc ông làm, sức ông góp chính là tinh thần nhiệt tình, trách nhiệm, là ý chí phấn đấu bền bỉ của một người cầm bút... Cộng tác với chuyên mục “Người Thái Bình - đất Thái Bình”, CTV Nguyễn Thanh có bài “Bùi Mộc Đặc - người được vua Trần cho vẽ chân dung lưu giữ”.

Tin, bài của các bạn gửi về cộng tác đã, đang được biên tập, chọn đăng tải trên Báo Thái Bình điện tử (baothaibinh.com.vn) và báo

in Báo Thái Bình. Ban Biên tập Báo Thái Bình trân trọng cảm ơn sự nhiệt tình cộng tác của các bạn và mong các bạn tiếp tục cộng tác thường xuyên.

Thời gian tới, đề nghị các CTV tiếp tục tích cực gửi tin bài cộng tác, tập trung các nội dung trọng tâm: Thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII, nghị quyết đại hội đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2020 - 2025; kết quả 3 năm thực hiện Kết luận số 01-KL/TW của Bộ Chính trị khóa XIII, thực hiện Chuyên đề năm 2024 của tỉnh về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; kết quả 6 tháng đầu năm và việc triển khai thực hiện các mục tiêu, kế hoạch năm 2024 ở các sở, ngành, địa phương, đơn vị; công tác phòng, chống lụt bão, nắng nóng; công tác phòng, chống bệnh, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân; triển khai sản xuất vụ mùa và kế hoạch vụ đông năm 2024. Phản ánh các hoạt động nhân kỷ niệm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam 21/6, ngày Gia đình Việt Nam 28/6, ngày Thương binh - Liệt sĩ 27/7, 95 năm ngày thành lập Công đoàn Việt Nam (28/7/1929 - 28/7/2024)...

Tin, bài gửi về cộng tác đề nghị các bạn ghi rõ họ tên, địa chỉ và số điện thoại liên lạc. Mỗi tin, bài gửi về cộng tác, đề nghị gửi kèm 1 - 3 ảnh cùng nội dung, có chú thích đầy đủ. Tin, bài thời sự, đề nghị các bạn gửi kịp thời trong ngày để đáp ứng nhu cầu của bạn đọc.

Tin, bài, ảnh cộng tác của các bạn gửi về địa chỉ: Tòa soạn Báo Thái Bình, số 126, phố Lê Lợi, thành phố Thái Bình, tỉnh Thái Bình hoặc hòm thư điện tử: tsbaothaibinh@gmail.com.

Trân trọng!

KỶ HỢP THỨ BẢY, QUỐC HỘI KHÓA XV...

(Tiếp theo trang 1)

Công ước quốc tế về quyền trẻ em mà Việt Nam là thành viên.

Tuy nhiên, để bảo đảm tính thống nhất của hệ thống pháp luật, nhiều ý kiến đề nghị ban soạn thảo cần tiếp tục rà soát kỹ lưỡng các luật có liên quan để đề xuất sửa đổi, bổ sung ngay trong dự thảo Luật, đồng thời đánh giá tác động đầy đủ hơn đối với một số chính sách mới, phát sinh điều kiện bảo đảm thực hiện.

Buổi chiều, Quốc hội họp phiên toàn thể tại hội trường để biểu quyết thông qua Nghị quyết về Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2025, điều chỉnh Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2024 và Nghị quyết về Chương trình giám sát của Quốc hội năm 2025.

Tiếp đó, Quốc hội thảo luận ở tổ về chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn

2025 - 2035 và dự án Luật Công đoàn (sửa đổi).

Các đại biểu Quốc hội đánh giá hồ sơ dự án Luật Công đoàn đã bảo đảm sự phù hợp với chủ trương, đường lối của Đảng, tính hợp hiến, tính hợp pháp, tính thống nhất của dự thảo văn bản với hệ thống pháp luật; tính tương thích với điều ước quốc tế có liên quan mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên. Ngoài ra, các đại biểu tập trung vào một số vấn đề lớn của dự thảo Luật như về địa vị pháp lý của Công đoàn Việt Nam; phạm vi điều chỉnh; quyền thành lập, gia nhập và hoạt động công đoàn; gia nhập Công đoàn Việt Nam của tổ chức của người lao động tại doanh nghiệp; hệ thống tổ chức của Công đoàn Việt Nam; thanh tra, kiểm tra và phân biện xã hội của Công đoàn Việt Nam; bảo đảm điều kiện hoạt động

công đoàn; vấn đề quản lý, sử dụng tài chính công đoàn; tài sản công đoàn...

Về chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025 - 2035, các đại biểu Quốc hội cho rằng việc đầu tư Chương trình ở thời điểm hiện nay đáp ứng đầy đủ căn cứ chính trị, pháp lý, khoa học và thực tiễn; tiếp tục khẳng định các quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của văn hóa đối với sự nghiệp xây dựng, bảo vệ và phát triển bền vững đất nước; góp phần thực hiện các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ và giải pháp về phát triển văn hóa đề ra trong các nghị quyết của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021 - 2030; ý kiến chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021 và kết luận Hội thảo văn hóa năm 2022 về "Thể chế, chính sách và nguồn lực cho phát triển văn hóa". Việc thực hiện Chương trình sẽ góp phần

tăng cường nguồn lực đầu tư, đáp ứng yêu cầu bức thiết về phát triển con người toàn diện và xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, để văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc. Để hoàn thiện chủ trương đầu tư, các đại biểu tập trung góp ý vào các nội dung cụ thể như địa điểm, phạm vi, quy mô thực hiện Chương trình; thời gian thực hiện Chương trình; tổng vốn đầu tư và cơ cấu các nguồn vốn của Chương trình; mục tiêu tổng quát, mục tiêu cụ thể và hệ thống các chỉ tiêu của Chương trình; nhiệm vụ, giải pháp được thực hiện trong các nội dung thành phần của Chương trình; cơ chế thực hiện Chương trình...

Từ ngày 9/6/2024 đến hết ngày 16/6/2024, Quốc hội nghỉ để các cơ quan của Quốc hội, Chính phủ và các cơ quan hữu quan tiếp thu, chỉnh lý, hoàn thiện dự thảo luật, dự thảo nghị quyết.

Máy tuốt lúa

■ NGÂN HUYỀN

Nắng vàng nhuộm chín những bông lúa trĩu nặng. Một mùa gặt nữa lại về trong niềm hân hoan của người nông dân khi lúa được mùa, được giá. Trên các cánh đồng, những chiếc máy gặt đập liên hợp hối hả lướt từng mảng lúa để rồi những bao tải thóc cứ đầy dần. Và chiếc máy tuốt lúa "đắt giá" ngày nào giờ nằm chỏng chơ, im lìm chờ đợi được lao động, được cống hiến, góp sức mang đến cho nông dân mùa vàng.

Máy gặt đập liên hợp vừa gặt vừa tuốt lúa giúp giảm chi phí, nhân công, bảo đảm thời vụ.

Chiều ngược nắng, lòng xuôi quê. "Chúng tôi là thế hệ ôn ào công gốc đi xa/Công ký ức ngô khoai về phố phường tập nập...". Ký ức về mùa gặt theo suốt những năm tháng tuổi thơ lại hiện lên trong tôi sinh động như mới ngày hôm qua. Nhớ ngày bé, lúa sau khi được gặt về, ông bà tôi sẽ rải đều ra sân, sử dụng trục đá lăn khắp sân cho hạt thóc rời khỏi bông. Lớn hơn chút, chiếc máy tuốt lúa đập bằng chân rồi đến máy gặt đập liên hợp mô tô giúp việc thu hoạch của nông dân nhân nhả, thuận lợi hơn rất nhiều.

Mùa màng, ai nấy đều tất bật tranh thủ từng giờ, từng phút cho kịp thời vụ nên những chủ máy tuốt cũng luôn tay chân từ sáng sớm tới tối mịt. Khi xe lúa cuối cùng chở về tới nhà, chẳng kịp nghỉ ngơi, bố mẹ tôi đã với lấy chiếc xe đạp, đạp quanh làng tìm máy theo tiếng máy nổ sầm sập. Công việc của người ở nhà là bố trí vị trí máy đứng tuốt, chuẩn bị sản thúng, cào thóc, bao, sàng, nia... Gặt được bông lúa về nhà đã vất vả nhưng chỉ đến khi lúa được tuốt, thóc ra thóc, rom ra rom ấy là khi bố mẹ tôi có thể ngồi nghỉ ngơi. Mỗi người một việc, người ôm từng bó lúa đưa vào cửa máy, người mang thúng hứng thóc chảy

ra, người đổ thóc vào cót hay đóng bao, người quét dọn gọn ghẽ... Mọi công đoạn thật khẩn trương và nhanh chóng, nối tiếp liên hồi. Từ ô cửa nằm cuối thân máy, rom ùn ùn phụt ra chẳng mấy chốc thành đống cao ngút. Mùi rom tươi mới phả ra nồng nồng, ngọt ngọt. Theo các khoang nhỏ dưới chân máy, thóc ào ào chảy ra như suối. Thúng này hứng đầy, rồi đến thúng kia, tiếp nối mãi. Cả thúng thóc ăm ắp, hai người còng lưng bê vẫn thấy nặng. Nhưng thóc càng nặng, người nông dân càng thêm phấn chấn. Niềm vui về một vụ lúa bội thu đang quện cùng từng giọt mồ hôi nóng hổi lăn ra, ướt đầm trên lưng áo.

Máy tuốt lúa ngày ấy là cả gia tài nên cả làng chỉ có vài ba chiếc. Ai cũng muốn công việc hoàn tất gọn ghẽ nên máy tuốt ngày ấy "đắt giá" lắm. Tuốt lúa tẻ dùng máy động cơ, với lúa nếp, mọi người thường thuê máy tuốt đập bằng chân, phần vì không muốn lẫn thóc tẻ của người tuốt trước đó, phần vì muốn giữ lại rom để bện chổi.

Những năm gần đây, khi các cánh đồng lớn hình thành, hệ thống giao thông, thủy lợi nội đồng được đầu tư thì những chiếc máy gặt đập liên hợp, vừa gặt vừa tuốt lúa xuất hiện. Những thửa ruộng lớn, dù cao hay trũng máy gặt đập liên hợp đều gặt được. Nhiệm vụ của máy tuốt giờ chỉ còn ở vài ba thửa ruộng được mạ, diện tích quá nhỏ không thông thuê máy gặt đập liên hợp. Ngày mùa, những chiếc máy tuốt "vang bóng một thời" giờ nằm im lìm, chờ đợi ở con đường dẫn ra đồng để đón đợi những ôm lúa ít ỏi thay vì cánh được sản đốn như trước kia.

Với mỗi giai đoạn phát triển của nông nghiệp sẽ có những công cụ lao động tiêu biểu cho giai đoạn ấy. Sứ mệnh thiêng liêng của máy tuốt lúa được chuyển giao. Những ký ức về ngày mùa với mùi rom thơm, mùi gai gai, nồng nồng của bùn đất và cả tiếng máy tuốt chạy ầm ầm sẽ vẫn mãi in đậm trong những thế hệ "công gốc đi xa" như chúng tôi để rồi trong vô thức ngân nga mấy câu thơ tự thuở vỡ lòng:

"Trông kìa, máy tuốt
Rung triệu vì sao
Đầy sân hợp tác
Thóc vàng xôn xao
Máy tròn quay tít
Núi thóc dần cao
Máy không biết mệt
Cười reo rào rào..."